

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ - ૩૬૪૨૫૦

પંચપરમેષ્ઠી પૂજનવિધાન

પ્રકાશક

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ
સોનગઢ-૩૬૪૨૫૦

Shri Digambar Jain Swadhyay Mandir Trust, Songadh - 364250

[१]

भगवानश्रीकुन्दकुन्द-कहानजैनशास्त्रमाला, पुष्ट-१३२

कविवर श्री टेकचंदजी कृत

श्री

पंचपरमेष्ठी पूजनविधान

प्रकाशक

श्री दिगम्बर जैन स्वाध्यायमन्दिर द्रस्ट
सोनगढ-३६४२५०

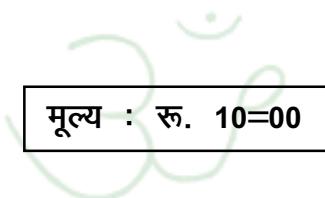
શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ - ૩૬૪૨૫૦

[૨]

પ્રથમ સંસ્કરણ : ૨૧૦૦	વિ. સં. ૨૦૩૭	ઇ. સ. ૧૯૭૫
દ્વિતીય સંસ્કરણ : ૨૦૦૦	વિ. સં. ૨૦૬૨	ઇ. સ. ૨૦૦૬

મૂલ્ય : રુ. ૧૦=૦૦

૨૮૦ મિનિટે.

મુદ્રક :

કહાન મુદ્રણાલય
જૈન વિદ્યાર્થી ગૃહ કમ્પાઉન્ડ,
સોનગઢ-૩૬૪૨૫૦
(02846) 244081

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગાઠ - ૩૬૪૨૫૦

પરમ પૂજ્ય અદ્યાત્મમૂર્તિ સદ્ગુરુદેવ શ્રી કાનઞુરવામી

Shri Digambar Jain Swadhyay Mandir Trust, Songadh - 364250

પ્રકાશકીય નિવેદન

પરમોપકારી સ્વાનુભૂતિ વિભૂષિત, અધ્યાત્મયુગસ્થા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામીકી કલ્યાણવર્ષિણી અનુભવરસભીની વાણીસે મુમુક્ષુ સમાજકો તીર્થકર ભગવન્તો દ્વારા પ્રકાશિત મોક્ષમાગકિ મૂલરૂપ ભવાંતકારી સમ્યગ્દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્રકા યથાર્થ બોધ પ્રાપ્ત હુआ હૈ। ઉનકે દ્વારા હી ઇસ યુગમેં નિજ જ્ઞાયક સ્વભાવકે આશ્રયસે હી સ્વાનુભૂતિયુક્ત સમ્યગ્દર્શન-નિશ્ચય સમ્યગ્દર્શનકી પ્રાસિકા માર્ગ ઉજાગર હુઆ હૈ।

તદુપરાંત પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી દ્વારા હી ઇસ સમ્યગ્દર્શનકી પ્રાસિકે ઉત્કૃષ્ટ નિમિત્ત સચે દેવ-ગુરુ-શાસ્ત્રકા ભી યથાર્થ જ્ઞાન મુમુક્ષુ સમાજકો પ્રાપ્ત હોનેસે ઉનકે પ્રતિ આદર-ભક્તિ-બહુમાનકે ભાવ જાગૃત હુએ હૈ।

સાથ સાથ પ્રશમમૂર્તિ ભગવતી માતા પૂજ્ય બહિનશ્રીને ભી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીકી ભવનાશિની વાણીકા હાર્દ મુમુક્ષુ સમાજકો વતાકર મુમુક્ષુઓંકે અંતરમે જાગૃત સચે દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુકે પ્રતિકે ભક્તિભાવકો ભક્તિ-પૂજાકી અનેકવિધ રોચક ગતિવિધિયોંકે દ્વારા નવપલ્લવિત કિયા હૈ।

જિસકે ફલસ્વરૂપ સુવર્ણપુરીમે દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુકી ભક્તિ પૂજનકે વિવિધ કાર્યક્રમોંકા આયોજન સદૈવ ચલતા રહતા હૈ। ઇસ હેતુકો ધ્યાનમેં રખકર ટ્રસ્ટકી ઓરસે પૂજન, વિધાનકે વિવિધ પુસ્તકોંકા પ્રકાશન હો રહા હૈ।

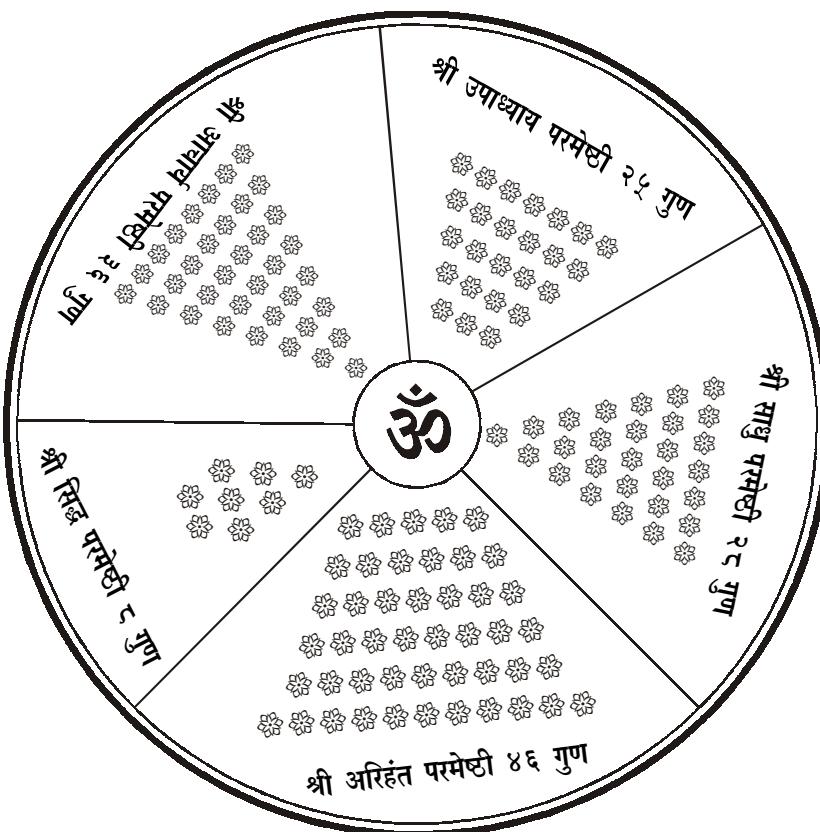
ઇસી શ્રુંખલાકે અંતર્ગત શ્રી દિગમ્બર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢકી ઓરસે કવિવર ટેકવંદજી કૃત પંચપરમેષ્ઠી-પૂજન વિધાન પુસ્તકકા યહ સંસ્કરણ પુનઃ પ્રકાશિત કિયા જાતા હૈ। આશા હૈ કિ ઇસ પ્રકાશનસે મુમુક્ષુ સમાજ અવશ્ય લાભાન્વિત હોગા।

પૂજ્ય બહિનશ્રીકી ૧૩વીં
જન્મજયંતી મહોત્સવ
ભાડો વદી-૨
વિ. સં. ૨૦૬૨

સાહિત્યપ્રકાશન-સમિતિ
શ્રી દિ. જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ
સોનગઢ ૩૬૪૨૫૦

पंचपरमेष्ठी-पूजनविधानका मंडल

मध्यमें स्वस्तिक अथवा ऊँ कार लिखे। तदनंतर उसको घिरे हुए पांच कोठे हैं, उनमें प्रथम कोठेमें श्री अरिहंतके ४६ गुणोंकी, दूसरे कोठेमें श्री सिद्ध परमेष्ठीके ८ गुणोंकी, तीसरेमें श्री आचार्य परमेष्ठीके ३६ गुणोंकी, चौथेमें श्री उपाध्याय परमेष्ठीके २५ गुणोंकी एवं पाँचवें कोठेमें श्री साधु परमेष्ठीके २८ गुणोंकी स्थापना की जाती है। उन प्रत्येकका पूजन इस विधानमें है।

[૫]

નમः સिद્ધેભ्यः

કવિવર ટેકવંદજી કૃત

શ્રી પંચપરમેષ્ઠી પૂજન વિધાન ભાષા

(દોહા)

મનરંજન ભંજનકરમ, પંચ-પરમગુરુ-સાર ।
પૂજત હું સૂર-નર-ખગા, પાવત હું ભવપાર ॥૧॥

(સોરઠા)

પ્રથમ દેવ અરિહંત, ગર્ભ આદિ ષટ માસકે ।
મનિમય નગર કરંત, પીછે જિન અવતાર લે ॥૨॥

(ચૌપાઈ)

પર પરજાય છાંડિ જિનરાય । ગરભ વિષે અવતાર ધરાય ।
તત્વ ષોડસ સુપના મા લેય । તિનકી કથા સુનો પુનિ જેય ॥૩॥

(અડિલ્લ છંદ)

એરાવત ગજ વૃષભ સુફેદ સુજાનિયે,
સિંઘ પહુપકી માલ લક્ષ્મિ હિત દાનિયે ।
પૂર્ણ સસિ રવિ કુંભ દોય સુભ દેખિયા,
મચ્છ-જુગલ જલ-થાન કેલિ જુત પેખિયા ॥૪॥

(પદ્ધરી છંદ)

સરવર કમલન કરિ પૂર્ણ જોય,
જલરાસિ સમુદ્ર ફિર લખ્યો સોય ।

[૬]

સિહાસન સુરગ-વિમાન જાન,
ધરણેંદર દેખ્યો જાન માન ॥૫॥

(ગીતા છંદ)

રતન-રાસિ નિહાર અગની ધૂમ બિન જોઈ સહી ।
યે સુપન લખિ મા હરષ પાયૌ ફેરિ જિન જનમે સહી ॥
વિધિ તરન પુન તપ ઠાનિ અથ હરિ જ્ઞાન કેવળ પાય હૈ ।
તવ હોય અતિસય નામ સુનિ અબ જનમ તે ઇસ થાય હૈ ॥૬॥

(છંદ વેસરી)

તવ હોય દસ જિન લહૈ સુ જ્ઞાનો,
ચૌદહ અતિસય સુરકૃત માનો ।
આઠ પ્રતિહારજ સુભ હોવૈ,
અનંત ચતુષ્પૈ સવ મલ ખોવૈ ॥૭॥

(ચાલ છંદ)

યે છ્યાલિસ ગુન જુત દેવા, વિચરૈ સંગ દ્વાદસ ભેવા ।
છબિ દેખિ સમોસર્ન કેરી, હરિ-સુર પૂજૈ કરિ ફેરિ ॥૮॥

(ચાલ જોગીરાસેકી)

ફેરિ સિદ્ધ ગુન આઠ જુ પાયે, આઠ કરમ હી જારૈ ।
હોય નિરંજન ચેતનમૂરતિ લોકસિખર થિતિ થારૈ ॥
આચારજ ગુન ધાર છતીસોં સુનિ તિન કથા સોહાઈ ।
દસથા ધર્મ તપ દ્વાદસ ગાયે પંચ અચાર સુભાઈ ॥૯॥

(જિનજયકી ચાલ)

ગુપતિ તીન ષટ આવસી સવ મિલિ હોય છતીસા જી ।
બહુશ્રુત ગુનપચીસ હૈં અંગ પૂરબ સવ પૂરા જી ॥
બહુશ્રુત પૂજોં ભાવસોં ॥

[७]

बीस आठ गुन साधके तहां पंच महाव्रत सारो जी ।
पंच सुमति पंच अखिं दमै घट आवसि भेद सु धारो जी ॥
ते गुरु अति सुखकार है ॥१०॥

(कड़खा छन्द)

भूमि सोवैं सदा मंजन ते ना करैं,
त्यग वस्त्र तनों सीस लुंचै ।
खाय इक बार थिति सुभग छानै सदा,
दंतधोवन तजैं साध मानै ॥११॥

(चाल-सुनभाईर की)

येही पंचगुरु पूजिये सुनि भाईर तो चाहै भवपार ।
चेत मन भाईर ।
येही भवदधि नाव हैं सुनि भाईर को पुन्नते यह पाय ।
चेत मन भाईर ॥१२॥

(कड़खा छन्द)

येही परमेष्ठी जो पाँच जगपूज्य हैं,
मोह सो सुभट इन हेरि मास्यौ ।
शेष कर्म सात तब परे कस गिनति मैं,
मारि कै भवनमैं काज सास्यौ ॥
आप भव तिर गये और काढन भये,
धारि करुणा जगत जीव केरी ।
दीनको तार संसार-हर देव हैं,
मेटि हैं भगतकी जगत फेरी ॥१३॥
इति भक्ति स्तुति समाप्त ।

अथ समुच्चय पूजा

(स्थापना; चाल-पंच मंगलकी)

पंच परमगुरु सब सुखदाई, पूजो भविजन हरष बढ़ाई ।
तिनके पद सुर हरि नित्य सेवैं, पूर्व अघ-वन कों धो दैवैं ॥
दैवैं जु वहनी सकल बनकूं, और कहो कहा गाइये ।
ताके सुफल भव छांडि भवि, जन मुक्ति रमणी पाइये ॥
ॐ हीं परमब्रह्माणः पंचपरमेष्ठीजिनसमूह ! अत्रावतरावतर संवौषट् ! आह्वानम् ।
ॐ हीं परमब्रह्माणः पंचपरमेष्ठीजिनसमूह ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ ठः ठः ! स्थापनम् ।
ॐ हीं परमब्रह्माणः पंचपरमेष्ठीजिनसमूह !! अत्र मम सन्निहितो भव भव वषट्
सन्निधिकरणम् ।

अथाष्टक

(चाल-जोगीरासेकी)

ज्ञारी कनक सुधाट मनोहर निर्मल नीर भराई ।
जिन सिद्ध आचारज अरु बहुश्रुति साधु जजों हरषाई ॥१॥
ॐ हीं परमब्रह्मणे पंचपरमेष्ठिभ्यो जन्मजरामृत्युविनाशनाय जलं निर्व० ।
चंदन बावन निर्मल पानी घसिकर लेकर आई ।
जिन सिद्ध आचारज अरु बहुश्रुति साधु जजों हरषाई ॥२॥
ॐ हीं परमब्रह्मणे पंचपरमेष्ठिभ्यो संसारतापविनाशनाय चंदनं निर्व० ।
अक्षत नख सिख सुगंध सुभ नैननको सुख दाई ।
जिन सिद्ध आचारज अरु बहुश्रुति साधु जजों हरषाई ॥३॥
ॐ हीं परमब्रह्मणे पंचपरमेष्ठिभ्यो अक्षयपदप्राप्तये अक्षतं निर्व० ।
सुखुम पहुप सुगंध मनोहर, मोहत भृंग-चित भाई ।
जिन सिद्ध आचारज अरु बहुश्रुति साधु जजों हरषाई ॥४॥
ॐ हीं परमब्रह्मणे पंचपरमेष्ठिभ्यो कामबाणविध्वंसनाय पुष्पं निर्व० ।

[૯]

ષટ् રસ જુત નૈવેદ્ય પવિત્ર, ક્ષુધા નાસન લાઈ ।
જિન સિદ્ધ આચારજ અરુ બહુશ્રુતિ સાધુ જજો હરષાઈ ॥૫॥

૩૦ હોં પરમબ્રહ્મણે પંચપરમેષ્ઠિભ્યો ક્ષુધારોગવિનાશનાય નૈવેદ્યં નિર્વં ।
રતન દીપ ધરિ થાલ આરતી હરષિત ચિત લે ભાઈ ।
જિન સિદ્ધ આચારજ અરુ બહુશ્રુતિ સાધુ જજો હરષાઈ ॥૬॥

૩૧ હોં પરમબ્રહ્મણે પંચપરમેષ્ઠિભ્યો મોહાંધકારવિનાશનાય દીપં નિર્વં ।
દસધા ધૂપ મિલાય અગિન મધિ ખેઝં અતિ ઉમગાઈ ।
જિન સિદ્ધ આચારજ અરુ બહુશ્રુતિ સાધુ જજો હરષાઈ ॥૭॥

૩૨ હોં પરમબ્રહ્મણે પંચપરમેષ્ઠિભ્યો ઽષ્ટકર્મદહનાય ધૂપં નિર્વં ।
શ્રીફલ લૌંગ સુપારી ખારક સુર-સિવ-ફલદા ભાઈ ।
જિન સિદ્ધ આચારજ અરુ બહુશ્રુતિ સાધુ જજો હરષાઈ ॥૮॥

૩૩ હોં પરમબ્રહ્મણે પંચપરમેષ્ઠિભ્યો મોક્ષફલપ્રાસાય ફલં નિર્વં ।
જલ ચંદન અક્ષત પુહ ચરુ લે દીપ ધૂપ ફલ દાઈ ।
જિન સિદ્ધ આચારજ અરુ બહુશ્રુતિ સાધુ જજો હરષાઈ ॥૯॥

૩૪ હોં પરમબ્રહ્મણે પંચપરમેષ્ઠિભ્યો ઽનર્હપદપ્રાસાર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।
(અડિલ્લ છંદ)

અરહંત સિદ્ધ આચાર્ય ઉપાધ્યાય સાધુ જી,
યેહી પંચ ભવ તાર ભવ્ય અઘ માદજી ।
પૂજત સુર નર ખગ મુક્તિ-ફલ કારનૈ,
તતેં મૈં ભી જજો પાપ હઠ ટારનૈ ॥૧૦॥

૩૫ હોં પરમબ્રહ્મણે અર્હતાદિપંચપરમેષ્ઠિભ્યો મહાર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા

✽

અરિહંત પૂજા

(હરિગીત)

પ્રભુ તરન તારન કમળ ઊપર, અંતરીક્ષ વિરાજિયા,
યહ વીતરાગ દશા પ્રતચ્છ વિલોકિ ભવિજન સુખ લિયા ।

મુનિ આદિ દ્વાદશ સભાકે ભવિ જીવ મસ્તક નાયકૈ,
બહુ ભાન્તિ વારંવાર પૂજૈં, નમૈ ગુણગણ ગાયકૈ ॥

ॐ હોઁ ષટ્ચત્વારિંશદ્ગુણસહિત-અર્હત્પરમેષ્ઠી ! અત્રાવતરાવતર સંવૌષદ् ! આ૦
ॐ હોઁ ષટ્ચત્વારિંશદ્ગુણસહિત-અર્હત્પરમેષ્ઠી ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ ! સ્થા૦
ॐ હોઁ ષટ્ચત્વારિંશદ્ગુણસહિત-અર્હત્પરમેષ્ઠી ! અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ ! સં૦

અરિહન્તકે ૪૬ ગુણકે પૃથક્, પૃથક્ અર્ધ

જન્મકે દશ અતિશય

(ચૌપાઈ)

જનમત દસ અતિસય જિન લેય, પૂજૈ સુર ન હર્ષ ધરેય ।

નાહિ પસેવ હોય તન માંહિ, સો જિન પૂજોં અર્ધ ચઢાંહિ ॥૧॥

ॐ હોઁ પસેવહિતજિનેન્દ્રેભ્યોર્ધ્વ નિર્વપામિતિ સ્વાહા ।

મલ નહિ હોય તાસ તન માંહિ, નિરમલ દેહ હોય સુખ દાંહિ ।

યે અતિસય જિન તનમૈ પાંહિ, સો જિન પૂજોં અર્ધ ચઢાંહિ ॥૨॥

ॐ હોઁ મલરહિતાન્વિતજિનેન્દ્રેભ્યોર્ધ્વ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

સહસ થાન સમ ચતુર જુ હોય, ઔર ઘાટ કબહૂ નહિ જોય ।

યે અતિસય જિન જનમત પાંહિ, સો જિન પૂજોં અર્ધ ચઢાંહિ ॥૩॥

ॐ હોઁ સમચતુરસંસ્થાનાન્વિતજિનેન્દ્રેભ્યોર્ધ્વ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

સંહનન વજ્ર વૃષભ જો હોય, અદભુત મહિમા ધારૈ સોય ।

યે અતિસય જિન જનમત પાંહિ, સો જિન પૂજોં અર્ધ ચઢાંહિ ॥૪॥

ॐ હોઁ વજ્રઋષભનારાચસંહનનસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોર્ધ્વ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

[११]

होय सरीर सुगंध अपार, नासिक विषे लुबध करतार ।

ऐसी सोभा अन्य न पांहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥५॥

ॐ ह्रीं सुगंधितशरीरसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

ऐसो रूप जिनेश्वर लहैं, कामदेव कोटिक छवि जहैं ।

ये अतिसय जनमत जो पांहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥६॥

ॐ ह्रीं महारूपातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

भले भले लक्षन सो जान, गुन अनेक तनी है खान ।

ये सुभ छविसो जनमत पांहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥७॥

ॐ ह्रीं शुभलक्षणातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

जनमत ही तिनके तन होय, श्रोनित स्वेत वरन अवलोय ।

ये अतिसय धरै तन मांहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥८॥

ॐ ह्रीं श्वेतवर्ण श्रोणितातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

ऐसो वचन कहै मुख सोय, तिनको सुनि जन मोहित होय ।

मधुर मिष्ठ वच अति सुख दाहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥९॥

ॐ ह्रीं मधुरवचनातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

ताके बल सम और न धाम, है बल अनंत जिनेश्वर ठाम ।

जनमत ही बल अतिसय पांहि, सो जिन पूजों अर्ध चढांहि ॥९०॥

ॐ ह्रीं अनंतबलातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

इति जनमके दस अतिशय समाप्त ।

केवलज्ञानके दश अतिशय

(अडिल्ल छंद)

समोसरण जुत जहाँ जिनेश्वर थिति कैँ,

तहंतैं जोजन इक सत दुरभिख ना पैरे ।

ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,

ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥१॥

ॐ ह्रीं शतयोजनदुर्भिक्षनिवारकजिनेन्द्रेभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

[१२]

तब जिन केवल लहैं गमन नभर्में करैं,
देव असंख्या गैल भक्ति मुख उच्चरैं ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥२॥

ॐ हीं आकाशगमनातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जिनवर जहाँ थिति करैं सदा हित दायजी,
तिस थानक नहिं कोय मारने पायजी ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥३॥

ॐ हीं अदयाभावातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

देव नरा पसु खगा और को दुठ तनी,
इनको उपसर्ग नाहिं बानि जिन इम भनी ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥४॥

ॐ हीं उपसर्गरहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

क्षुधा अति दुःख करै जगत इस वसि पस्तौ,
सो जिन कवल-अहार खान सब परिहस्यौ ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥५॥

ॐ हीं कवलाहाररहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

समोसरन तव देव जिनेश्वर थिति करैं,
जब मुख दीसैं चार भवनको सुख करैं ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥६॥

ॐ हीं चतुर्मुखविराजमानजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[१३]

प्राकृत संस्कृत देस सकल भाषा सही,
सब विद्या अधिपती सकल जानन मही ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥७॥

ॐ हीं सकलविद्याधिपत्ययुतजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

पुद्गल तन आकार मूरती बन रह्यौ,
ताकी छाया नांहि होय अचरज भयौ ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥८॥

ॐ हीं छायारहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

नख कच तन जो होय बढ़न तिनको रह्यो,
है जैसे ही रहें एक गुण यह लह्यौ ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥९॥

ॐ हीं नखकेशवृद्धिरहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

नेतर का टिमकार नाहि भौं कच हलैं,
नासागर दिठ सदा काल जिन ध्रुव तुलैं ।
ऐसो अतिसय केवल उपजे होय है,
ताके पद सुर नरा जजैं मद खोय है ॥१०॥

ॐ हीं नेत्रभूचपलतारहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(सोरठा)

ये दस अतिसय सार, केवल उपजे जिन लहैं ।
सो जिन है भवतार, सेवौ भवि वसु द्रव्यते ॥११॥

ॐ हीं केवलज्ञानस्यदशातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्यो महार्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(इति केवलज्ञानके दश अतिशय समाप्त)

देवकृत चतुर्दश अतिशय

(सोरठा)

अर्थ मागधी वानि, सब जीवन सुख दाय है ।

अतिसय जिन को मान, देव सदाई धुन कहै ॥१॥

ॐ ह्रीं अर्द्धमागधीभाषासहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जहाँ जिनकी थिति होय, सकल जीव मैत्री समा ।

अतिसय जिनको जोय, देव निमित धुनि वरनयौ ॥२॥

ॐ ह्रीं सर्वजीवमैत्रीभावयुतजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

षट रितुके फल फूल, फलैं जहाँ जिन थिति करैं ।

जिन अतिसय सुखमूल, देव निमित-मातर सही ॥३॥

ॐ ह्रीं षडर्तुफलपुष्पसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

दर्पन-सी सब भूमि, होय जहाँ जिन विचरिहैं ।

जिन अतिसय अघ होमि, देव निमित-मातर कहै ॥४॥

ॐ ह्रीं दर्पणसमभूम्यतिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मंद सुगंधी पौन, होय सकलकूं हितकरा ।

जिन अतिसय सुभ सौनि, मोक्षगमनको है सही ॥५॥

ॐ ह्रीं सुगन्धितपवनातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सर्व जीव आनन्द, होय जहाँ जिन विचरि हैं ।

कट्ट पापके फंद, देव निमित-मातर सही ॥६॥

ॐ ह्रीं सर्वानन्दकारकजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

कंट रहित भू होय, अतिसय तो जिन देवकों ।

देव निमितको सोय, पूजों सिव सुर अवतरे ॥७॥

ॐ ह्रीं कंटकरहितातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

गंधोदक सुभ वृष्टि, देव करैं अति सुभ लहैं ।

सुख पावत लखि सृष्टि, महिमा जिनवर देवकी ॥८॥

ॐ ह्रीं गंधोदकवृष्ट्यतिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[૧૫]

जिन पद पूर्जे देव, कमल रचै हित कारने ।
अदभुत महिमा लेव, भाषित जिन सब भवि करो ॥૧॥

ॐ हीं पदतलेकमलरचनायुतजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

निरमल होय अकास, सब जीवन सुख कारजी ।
अतिसय जिन सुख रासि, देव करै उर भक्ति तैं ॥૧૦॥

ॐ हीं गगननिर्मलातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सब दिस निरमल होय, धूम खेह वरजित सुभग ।
अतिसय जिनको जोय, देव करै वसि भक्तिके ॥૧૧॥

ॐ हीं सर्वदिशानिर्मलातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

देव करै जयकार, ताकरि नभ वहरो कियौ ।
अतिसय जिनको सार, देव भक्ति वसि उच्चरै ॥૧૨॥

ॐ हीं जयजयशब्दातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

धर्मचक्र सुर लेय, अगवानी नित संचरै ।
अतिसय जिनको जोय, देव करै वसि भक्तिके ॥૧૩॥

ॐ हीं धर्मचक्रातिशयसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मंगल द्रव्य वसु जानि, देव लेय आगे चलै ।
अतिसय जिनको मान, देव सहायक भक्तिके ॥૧૪॥

ॐ हीं वसुमंगलद्रव्यसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(વેસરી છંદ)

પંખો ચમર છત્ર કુંભ ભાઈ । ઝારી દર્પણ પડધા થાઈ ॥
સાથ્યો મિલિ વસુ મંગલ થાનો । યે ચૌદહ દેવોં કૃત માનો ।

ॐ हीं દેવકૃતચતુર્દશાતિશયસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોઽર્ઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

(ઇતિ દેવકૃત ચતુર્દશ અતિશય સમાપ્ત ।)

[૧૬]

અષ્ટ પ્રાતિહાર્ય

(ભુજંગી છંદ)

કહોં પ્રાતિહાર્ય વસુ હરષ દાઈ,
તહાં વિરાઠિ અસોક નહીં સોક દાઈ ।
લખે તાસકો સોક હેરો ન પાવૈ,
યે મહા ગુન જિન વિના નાહિં આવૈ ॥૧॥
૩૦ હીં અશોકવૃક્ષપ્રાતિહાર્યસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

દેવ સુરનુમ કે ફૂલ ત્વાવૈ,
મહા ભક્તિ વસિ મેઘ જ્યો તે ચલાવૈ ।
મનો જોતિષી જ્યાન નભસે સુધ્યાવૈ,
યે મહા ગુન જિન વિના નાંહિ આવૈ ॥૨॥
૩૧ હીં પુષ્પવૃષ્ટિપ્રાતિહાર્યસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

દિવ્ય ધુનિ સકલ જીવકો સુહાઈ,
સુનૈં પાપ ખય હોય ભલા પુન્ય દાઈ ।
નમૈ દેવ ખગ ઔર સવૈ પાપ જાવૈ,
યે મહા ગુન જિન વિના નાહિં આવૈ ॥૩॥
૩૨ હીં દિવ્યધ્વનિપ્રાતિહાર્યસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

ચમર ગંધ ધારા જિમૈ સોભ દાઈ,
ચલૈ દેવ કર વોપમા અધિક થાઈ ।
ઘને જીવ મુખતે પ્રભૂ ભક્તિ ગાવૈ,
યે મહા ગુન જિન વિના નાહિં આવૈ ॥૪॥
૩૩ હીં ચતુઃષણિચામરવીજ્યમાનજિનેન્દ્રેભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જગ પૂજ્ય સિંધૂપીઠ ભગવાન કેરો,
નમૈ તાસ કો નાસિ હૈ જગત ફેરો ।
લગે કનક જુત રતન બહુ સોભ ઘાવૈ,
યે મહા ગુન જિન વિના નાહિં આવૈ ॥૫॥
૩૪ હીં સિંહાસનપ્રાતિહાર્યસહિતજિનેન્દ્રેભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

[१७]

महा जोति जिनतन तनी चक्र थायौ,
प्रभामंडल ताने भलो नाम पायौ ।
लखे तासको सात भौ दरसि आवै,
ये महा गुन जिन विना नाहिं आवै ॥६॥

ॐ हीं प्रभामंडलप्रातिहार्यसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

घनी जातिके देव बाजे बजावै,
तिको दुंदुभी शब्द सुभ नाम पावै ।
भनै देव मुख वीनती हरष ल्यावै,
ये महा गुन जिन विना नाहिं आवै ॥७॥

ॐ हीं देवदुंदुभिप्रातिहार्यसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जड़े कनक नग छत्र मणि दंड धारै,
लगी माल मोतिनकी लिपटि सारै ।
मनो तीन जग जीव को छाय आवै,
ये महा गुन जिन विना नाहिं आवै ॥८॥

ॐ हीं छत्रत्रयप्रातिहार्यविभूषितजिनेन्द्रेभ्यो महार्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(अडिल्ल छंद)

वृक्ष अशोक सिंहासन भामंडल चमर ।
पुहुपवृष्टि दिव्यधुनि दुंदुभि छत्र वर ॥
ये वसु प्रातीहार्य जिनों के होय हैं ।
इन बिन ये नहिं और देव के सोय हैं ॥९॥

ॐ हीं वसुप्रातिहार्यविभूषितजिनेन्द्रेभ्यो महार्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(इति अष्ट प्रातिहार्य समाप्त)

अनंत चतुष्टय

(वेसरी छंद)

ज्ञान अनंतानंत जनावै,
तीन लोक त्रिय काल लखावै ।

[१८]

सर्वज्ञपनों तासतें होई,
ये गुन जिन बिना लहै न कोई ॥१॥

ॐ हीं अनंतज्ञानसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

दरसन अनंत अनंत हि जोवै,
सो सो भई होय फिर होवै ।
याते भी सर्वज्ञ पद होई,
ये गुन जिन बिन लहै न कोई ॥२॥

ॐ हीं अनंतदर्शनसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सुख अनंत मोह-हरि होवै,
बाधा अनंत काल नहि जोवै ।
सुख अनंत बिन देव न होई,
ये गुन जिन बिन लहै न कोई ॥३॥

ॐ हीं अनंतसुखसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

अंतराय भट जिन जय लीनो,
तिन भव-दुख-हरि कारज कीनो ।
अनंत वीर्य प्रकाशन होई,
ये गुन जिन बिन लहै न कोई ॥४॥

ॐ हीं अनंतवीर्यसहितजिनेन्द्रेभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(अडिल्ल छन्द)

दस जनमत दस केवल उपजे होय है ।

चौदह सुखृत अनंत चतुष्ट सोय है ॥

प्रातिहार्य वसु सब मिलि गुन छ्यालीस जी ।

इन अतिसय जुत होय सोय जगदीशजी ॥५॥

ॐ हीं षट्क्षत्वारिशद्गुणसहितजिनेन्द्रेभ्यो महार्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जयमाला

(वेसरी छन्द)

जिन अतिसय छ्यालीस सुपावै,
ताकी कथा सकल मन भावै ।
ते भवि चित दै सुनो बखानौ,
तातैं होय पाप मल हानौ ॥१॥

जनमत दस पसेव नहि होई,
सहसथान समचतुर सुजोई ।
सँहनन वत्रवृषभनाराचै,
मल नहि तन सुगंध शुभ माचै ॥२॥

महा रूप शुभ लछन होहै,
स्वेत रुधिर वच मधुर सुसोहै ।
बल अनंत जिन-तनमैं पावै,
जनमत तो ए दश गुन थावै ॥३॥

215 केवलज्ञान भये दस जानौ, सत जोजन दुरभिछ न मानौ ।
नभमैं गमन दया सब ल्यावै,
उपसर्ग नाहि देवकैं थावै ॥४॥

कवल अहार नहीं जिन केरो,
चव मुख दीखै छाँह न हेरो ।
सब विद्याके ईश्वर होई,
नख अरु केस बढै नहि कोई ॥५॥

आँखिनकी भौं टिमकै नाही,
ये दस केवल उपजे थाही ।

[२०]

अब सुनि देव चतुरदस ठानै,
अर्द्धमागधी भाषा मानै ॥६॥

सकल जीवके मैत्रीभावो,
सब रितुके फल-फूल फलावो ।

दरपन समान भूमि तहाँ होई,
मंद सुगंध पवन शुभ जोई ॥७॥

सब जीवनको आनन्द होवै,
भूमि कंटिका रहित सु सोवै ।

गंधोदक की वरषा जानौ,
पद तल कमल रचत हित थानौ ॥८॥

निरमल गगन देव जय वानी,
दसो दिसा निरमल अधिकानी ।

धर्मचक्र वसु मंगल ठानौ,
ये चौदह देवा कृत मानौ ॥९॥

अब सुनि प्रातिहार्य वसु भाई,
वृक्ष अशोक पुहुप वृष्टि थाई ।

दिव्यधुनि चमर सिंहासन जानो,
भामंडल दुंदुभि सुख दानौ ॥१०॥

छत्र सहित वसु जानौ भाई,
फिरि सुचारि चतुष्टि थाई ।

दर्शन ज्ञान वीर्य सुख भेवा,
ये छ्यालीस गुण जुत है देवा ॥११॥

ये गुन जामै देव प्रसिद्धा,
इन विन और देव सब अंधा ।

याते देव परखि करि सेवो,
सुरग मुक्ति सुखको भवि लेवो ॥१२॥

[૨૧]

(ધત્તા)

જહાં યે ગુન હોઈ, દેવ જુ સોઈ,
મંગલ કર્તા ભવનકો ।
સો મોકો તારો, વા જગ વ્યારો,
દે અપની થુતિ સબ જનકો ॥૧૩॥

ॐ હીં ષટ્ચત્વારિશદ્ગુણસહિતનેન્દ્રેભ્યો પૂર્ણાર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

(ઇતિ અરહંત દેવ પૂજા સમાપ્ત)

સિદ્ધ પૂજા

(અડિલ્લ છંદ)

આઠો કર્મ નિવારિ ધારિ ગુન આઠ જૂ,
ભયે નિર્ંજન છિનમેં સુખકે ઠાઠ જૂ ।
બાતવલૈ તન ઠયે લોકત્રિય-પતિ ભયે,
તે સિદ્ધ નમો સુભાય જ્ઞાન મૂરતિ ઠયે ॥

ॐ હીં ણમો સિદ્ધાણ સિદ્ધપરમેષ્ઠી ! અત્રાવતરાવતર સંવૌષટ ઇત્યાહ્નાનમ् ।

ॐ હીં ણમો સિદ્ધાણ સિદ્ધપરમેષ્ઠી ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ સ્થાપનમ् ।

ॐ હીં ણમો સિદ્ધાણ સિદ્ધપરમેષ્ઠી ! અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વષટ્
સન્નિધિકરણમ् ।

(પદ્ધરિ છંદ)

યે જ્ઞાનાવરની પંચ વીર,
જિન ધાત્યૌ જિય ગુન જ્ઞાન ધીર ।
સબ વરની ધાતિ લયો સુજ્ઞાન,
તે સિદ્ધ જરો ત્રિય જગ પ્રધાન ॥૧૧॥

ॐ હીં પંચપ્રકારજ્ઞાનાવરણીયકર્મવિનાશક સિદ્ધપતિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

नव दरसन वरनी दरस छाय,
इन धाते ते भगवान थाय ।
सो धरै अनंत दरसन सुथान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥२॥

ॐ हीं नवप्रकारदर्शनावणीयकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति
स्वाहा ।

कर्म एक वेदनी दोय भेव,
मोहिको सुख दुख देवैं स्वमेव ।
हरि वेदनि होय अबाध थान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥३॥

ॐ हीं द्विप्रकारवेदनीयकर्मरहितसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मोह दो प्रकार वसि जगत जोर,
तिन जिय गुन सम्यक् जयो सोर ।
तिस मोहको जीते जगत जान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥४॥

ॐ हीं द्विविधमोहकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

कर्म आयु चार वसि जगत जेर,
खोडे पग ज्यौं परवसि पडेर ।
तिन आयु धाति अवगाह ठान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥५॥

ॐ हीं चतुःप्रकारायुकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

कर्म नाम चतेरा ज्यौं बखान,
इन धाति अमूरति भये सुजान ।
गति-स्वांगधरन त्यागो महान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥६॥

ॐ हीं नामकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[२३]

ये गोत्र कर्म दोय विधि सरूप,
ता वसि कवहूं फेर रंक भूप ।
ये नासि अगुरुलघु गुन सुमान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥७॥

ॐ हीं गोत्रकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

विधि अन्तराय कर्म पाँच भेव,
तिन जियको गुन धात्यो स्वमेव ॥
ताको हति केवल अनंत ठान,
ते सिद्ध जजों त्रिय जग प्रधान ॥८॥

ॐ हीं पंचप्रकारांतरायकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(गीता छन्द)

ज्ञानदरशन आवरण वेदनी मोह जुतं हनी ।
आयु नाम रु गोतकर्म अंतराय हरि कीनी मनी ॥
ये आठ कर्म हरि दाहि आत्म आपको पद सुध कियौ ।
ते भये तीनो लोक नायक नमो ध्रुव चाहो जियौ ॥९॥

ॐ हीं अष्टकर्मविनाशकसिद्धपतिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जयमाला

(चाल पंचमंगलकी)

तीन लोक त्रिय सत तेताली, घनाकार ताके मधि नाली ।
चौदह राजू त्रस तहाँ होई, चारों गति रचना मधि सोई ।
अधो भाग नर्क सात बताये, मध्यमे नर तिरयंच सुगाये ॥

गाये जु ऊपर देव थानक, उर्धकों फिर सिध्शिला ।
ता ऊपरै सिद्धदेव राजै, पवन इकथलमें मिला ।
ते कर्म काटि सुवाट जावै, ते सकल इस थल रहैं ।
रहैं काल अनंत सुथिर ताहीं, फैरि भव-तन ना लहैं ॥११॥

[२४]

एक एक शिव थानक माहीं, सिद्ध रहे हैं अनंता ठाहीं ।
भिन भिन रहे मिलै नहि कोई, द्रव्य गुण परजै निज निज सोई ।
सबही चेतन गुन बहु धारैं, सुखमय तिष्ठत अघ अरि जारैं ॥

जारैं जु आठों कर्म भवदा आठ गुन परकाशये ।
तिन ज्ञानमें त्रय लोक घट पट आनिकै सब भासये ॥
ते नमो सब सिद्धचक्र उर धरि तास फल शिवथल लहों ।
और थुति फल नांहि वांछा नांहि अन मुखते कहों ॥२॥

आचार्य पूजा

(दोहा)

गुन छतीस तिन ढिंग रतन, भव वन संकट दार ।

नमों चरन तिनके सही, तिन गुन जाचन सार ॥१॥

ॐ हीं षट्त्रिंशदगुणसहिताऽचार्य परमेष्ठी ! अत्रावतरावतर संवौषट् आहानम् ।

ॐ हीं षट्त्रिंशदगुणसहिताऽचार्य परमेष्ठी ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ ठः ठः स्थापनम् ।

ॐ हीं षट्त्रिंशदगुणसहिताऽचार्य परमेष्ठी ! अत्र मम सन्निहितो भव भव वषट् सं०

(चाल छन्द)

जे सबतें करुना आने, सो उत्तम क्षमाको जाने ।

ते आचारज सुखदाई, सो पूजों अर्ध चढाई ॥२॥

ॐ हीं उत्तमक्षमाधर्मसहिताऽचार्यपरमेष्ठ्योऽर्ध निर्वपामीति स्वाहा ।

[૨૫]

જો માન રંચ નહિં લાવૈં, સો માર્દવ ગુનકો પાવૈં ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૨॥

ॐ હીં ઉત્તમમાર્દવર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જાકે ઉર માયા નાહીં, સો આરજ ભાવ કહાહીં ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૩॥

ॐ હીં ઉત્તમઆર્જવર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

તન જાવો તો ભલે જાઈ, તે ઝૂઠ ન કહાહિં કરાઈ ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૪॥

ॐ હીં સત્યર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જાકે ઉર વાંછા નાહીં, સો નિરમલ શૌચ કહાહીં ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૫॥

ॐ હીં શૌચર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

ઇન્દ્રી વસિ ગ્રાનકો રાખૈ, સો સંજમ દો વિધિ ભાખૈ ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૬॥

ॐ હીં દ્વિવિધસંયમર્ધમસહિતા૽ચાર્ય પરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જો દ્વાદશ વિધિ તપ લ્યાવૈ, પરનતિ નહિ ખેદ લગાવૈ ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૭॥

ॐ હીં દ્વાદશતપસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

પર દ્રબ્ય નહીં અપનાવૈ, સો ત્યાગ ધર્મ ચિત ભાવૈ ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૮॥

ॐ હીં ત્યાગર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જો અંતર બાહિર નાગા, સો આકિંચન ભય ભાગા ।
તે આચારજ સુખદાઈ, સો પૂજોં અર્ધ ચઢાઈ ॥૯॥

ॐ હીં આકિંચનર્ધમસહિતા૽ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ્ય નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

निज पर तियको शुभ त्यागी, सो ब्रह्मचर्य अनुरागी ।
ते आचारज सुखदाई, सो पूजों अर्घ चढाई ॥१०॥
ॐ हीं ब्रह्मचर्यधर्मसहिताऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(कड़खा छन्द)

एक दोय चार षट अष्ट दिन पख लगौ,
खान पानी तनो त्याग ल्यावै ।
मास द्वै एक षट चार बरसी भलौ,
धीर तजि असन उरसा सो ध्यावै ॥

इनहि आदिक तिको बास दुखर करै,
नाहि परनति विषै खेद आनै ।
जीयके धीर ब्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥११॥

ॐ हीं अनशनतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

भूखते अर्द्ध खावै तथा भाग त्रिय,
भाग चौथा भखै ब्रतधारी ।
एक द्वै ग्रास लै भाव समता धरै,
तास ते जाय अघ सूर हारी ॥

नाम ऊनोदरी वृत्त याको कह्यौ,
तासके धार गुरु जगत जानै ।
जीयके धीर ब्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१२॥

ॐ हीं ऊनोदरब्रतसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

धरै जो वृत्त तामें महा दृढ रहै,
रोजकी तास परमान ल्यावै ।
तासकू याद रखि सकल कारज करै,
नेम परमान ता विधि निभावै ।

खान अरु पान गमनादि सब राखिले,
नाम संखयात्रति सूर आनै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१३॥

ॐ हीं वृत्तिपरिसंख्यानतपधारकाऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

रोज षट् रस विषे रसनको त्यागि है,
सब रसा नाहि इक बार खावै ।
मोहबल विषे विनराग चित्त राखि है,
नाहि रसना वसी आप आवै ॥

भोग अछ-रसन तजि आप भोगी भयौ,
रैन दिन ध्यान धेमाहि आनै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१४॥

ॐ हीं रसपरित्यागव्रतधारकाऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जाहि आसन थकी धीर तहँ थिति करै,
तास विधि लौ नहीं ठाम छौरै ।
काल जेते तनो नेम धारै बुधा,
बार तेति वपू प्रीति तोरै ॥

देव खग नर पशु कृत जो दुःख मिलै,
तोहु ते धीर नहीं दुःख मानै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१५॥

ॐ हीं विविक्तशस्यासनसहिताऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

तन विषे खेदको निमित्त जो विधि मिलै,
सोहि विधि गानि समभाव ल्यावै ।
त्याग तनको किये वृत ऐसो बनै,
मोह वसि जीव इह नाहिं पावै ॥

वीतरागी बिना व्रतको शिर धैरे,
राग जुत जीव तो हारि भानै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१६॥

ॐ हीं कायक्लेशतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

बोल परमाद वसि दोष परनति विषै,
तथा चल-हलतको पाप लागै ।
तासको छेद कारन लहै दंड मुनी,
धीरता देखि अघ नाहि जागै ॥

आपही आपको दंड लेते मुनि,
तथा गुरु पास लै सरल जानै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१७॥

ॐ हीं प्रायश्चित्ततपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

आपते गुनी तिनको बिनै जे कैरे,
ते महाव्रतको ओप ल्यावै ।
विगर नमनी किये हानि सब गुननकी,
तासते देखि बुधि मान ढावै ॥

सकल संजम तनी बाहि दिठ है यहै,
जतनते ते गुनी याही आनै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१८॥

ॐ हीं विनयतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

आप ते महंत गुनधार हैं जे जती,
तथा श्रुत देव महा सुखदाई ।
तिनहि बंदगी रूप परनति जानिये,
सो वईयावृत बानि गाई ॥

[२९]

वृत ऐसो बनै मोक्षमारग लहै,
होय मन्द मोह यह रीति ठानै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥१९॥

ॐ हीं वैयावृतपसहिताऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

रैन दिन वानि जिन पाठ मुखतैं करै,
तथा उपदेश दे हरष लाई ।
उर विषै वानि जिन सदा चिन्तवन करै,
रहे जिन आनिमें भक्ति भाई ॥
करै गुरु पास परसन विनै ठानि कै,
इह विधि पांच स्वाध्याय आनै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥२०॥

ॐ हीं स्वाध्यायतपसहिताऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

त्याग तनको करै वृत ऐसो धरैं,
सूर उपसर्ग ते नाहिं भागै ।
लिखे कर्मके ठाट दुःख सुख सहै जगतमें,
छांडि परमोह निज मांहि जागै ॥
राग तन मांहि सो दिढ तपा नाहि व्युत-
सर्ग तप धारि तन प्रीति हानै ।
जीयके धीर व्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥२१॥

ॐ हीं व्युत्सर्गतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मन वचन काय त्रिय जोग इक ठाम करि,
आप सुध ध्याय परभाव त्यागै ।
तथा देव अरहंत परमेष्ठि सिद्धके,
गुन तनी माल सुभ भाव लागै ॥

[३०]

रोक चित मृग शुभ ध्यान-जाली विषे,
एक थल राखि सिव ठाहि आनै ।
जीयके धीर ब्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥२२॥

ॐ हीं ध्यानतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

कहे तप अंतर बाहिर करी द्वादश,
धीर तन त्याग विनराग ध्यावै ।
जीव रागी विषे चाह ताकी रहै,
सो नहीं इन दसी भाव ल्यावै ।
यहै जानि रागी विना रागकी पारिखा,
ठानि तप धारि ते धीर आनै ।
जीयके धीर ब्रत धार आचार्य हैं,
नमों तिन चरन फल पाप भानै ॥२३॥

ॐ हीं द्वादशतपसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

षट् आवश्यकके अर्घ

(पद्धरी छन्द)

जे षट् आवसि धारै सदीव,
ते शुद्ध सखपी होय जीव ।
गुन धारि जारि कर्म आठ वीर,
निज तिरैं और तारक सुधीर ॥२४॥

ॐ हीं षटावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सब जीव तरस थावर सुजान,
समभाव सकल पै चित्त ठानि ।
तजि आरति रुद्र सुभाव सोय,
समता उर सो सामाय होय ॥२५॥

ॐ हीं सामायिकावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[३१]

अरहंत सिद्ध आदिक महंत,
तिनकी थुति नित मुनिवर करंत ।
उर निरमल करि शुद्ध भाव ठान,
ता फल पावै सिद्ध लोक थान ॥२६॥

ॐ हीं स्तवनावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

ते शुद्ध भाव कारन महान,
वंदन विधि करि है देव थान ।
तातैं अघ रज धोवै सुवीर,
ता फल पावै भव समुद्र तीर ॥२७॥

ॐ हीं वंदनावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मुनिके मन वच तन दोष लाय,
सो दूरि करै प्रतिक्रमन भाय ।
उर आलोचन करि शुद्ध होय,
ते सूर नमो मद टारि जोय ॥२८॥

ॐ हीं प्रतिक्रमणावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

मन वच तन अघ विधि त्याग होय,
लखि आवसि प्रत्याख्यान सोय ।
ये करै रोज आचार्य जान,
ता फल चिंतैं अघ होय हान ॥२९॥

ॐ हीं प्रत्याख्यानावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

तन त्याग होय थिर थान सोय,
कायोत्सर्ग आवसि कर्म होय ।
ये करै रोज आचार्य मान,
तावलि चिंते अघ होय हान ॥३०॥

ॐ हीं कायोत्सर्गावश्यकसहिताऽचार्य परमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[૩૨]

પંચાચારકે અર્ધ

(સોરઠા)

શુદ્ધપદારથ ભાવ, જાને ગુન પરજૈ સકલ ।

તાકરિ હોય શિવરાવ, જ્ઞાનાચાર સો જાનિયે ॥૩૧॥

૩૦ હીં જ્ઞાનાચારસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

સકલ પદારથ સોય, દેખૈ શુદ્ધ કરિ સરદહૈને ।

તાતે શિવસુખ હોય, સો દર્શનઆચાર હૈ ॥૩૨॥

૩૦ હીં દર્શનાચારસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

છાડૈ સકલ કષાય, ગુપતિ સુમતિ વૃત આદરૈ ।

વરતૈ નગન સુભાય, સો ચારિત્રાચાર હૈ ॥૩૩॥

૩૦ હીં ચારિત્રાચારસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

કર્મ હરનકે કાજ, વીરજ ફૌરે આપનો ।

તપ સંજમ બહુ સાજ, સો વીરજઆચાર હૈ ॥૩૪॥

૩૦ હીં વીર્યાચારસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

દ્વાદશ વિધિ તપ ઠાનિ, સમતા ભાવન પરનવૈ ।

સો કરિ હૈ કર્મ હાનિ, તપાચાર સો જાનિયે ॥૩૫॥

૩૦ હીં તપાચારસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

તીન ગુસિયોંકે અર્ધ

(ગીતા છન્દ)

મન ચપલ હૈ કરિ કૌન ઐસો કપિ તને પદકૂં લેહૈ ।

તાકી વિકલતા લહર દધિ જ્યો જગત-જિય વસિ ના રહૈ ॥

તે ધન્ય ગુરુ વસિ કિયૌ યાકૂં આપ યા વસિ ના રહૈ ।

મન ગુપતિ યાકૂં જાનિ ભવિ જન યા ફલૈ શિવ સુર ઠૈ ॥૩૬॥

૩૦ હીં મનોગુસિસહિતાડ્ચાર્યપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

[३३]

वचन निज वसि राखि भाषत जिन तनी बानी कहै ।
 परमाद वच कवहू न भाखै ता थकी जिय अघ लहै ॥
 इह वचनगुपति सदीव आचारज जिको पावै सही ।
 मन वचन तन वसु द्रव्य ले करि पद जजों इनके सही ॥३७॥
 ॐ हीं वचनगुसिसहिताऽऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जो काय अपने हाथ राखै चपलता मेटै सही ।
 परमाद टारि सुधारि थिरता जारि अघ ले शुभ मही ॥
 लखि कायगुपति सुनाम याकों सदा आचारज करै ।
 ते धीर या फल जारि सब कर्म मुक्ति सो रमनी वरै ॥३८॥
 ॐ हीं कायगुसिसहिताऽऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

धर्म दस विधि बरत बारह गुपति तीन बखानिये ।
 आचार पाँचौ महासुन्दर आवसि षट शुभ मानिये ॥
 इह गुन छत्तीसो धरें सोही सूर आचारज कहै ।
 तिन चरन कमल सुद्रव्य वसु लै जजों मन वच तन वहै ॥३९॥
 ॐ हीं षट्त्रिंशद्वुणसहिताऽऽचार्यपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जयमाला

(दोहा)

आचारज गुन आरती कहूं हिये थुति आनि ।
 ताकूं नमि पुनि फल लहै होय पापकी हानि ॥१॥

(पद्धरी छंद)

उत्तम छिमा क्रोध भट मारौ ।
 मार्दव मान जिसौ अरि टारचौ ।
 आर्जव माथा कुटनी टारी ।
 सत्यथकी सब झूट निवारी ॥२॥

[३४]

शौच सकल उरको शुचि कीनौ ।
 संजमते अवृत जय लीनौ ।
 तप तपि सकल पाप निवारै ।
 त्याग भाव परते परवारै ॥३॥
 आकिंचन परिग्रह परिहारै ।
 ब्रह्मचर्य तिय भाव निवारै ॥
 येही धर्म दसों सुखदाई ।
 अब मुनि द्वादश तप मन लाई ॥४॥
 अनशन वास तनी विधि सोहि ।
 अवमोदर्य खान तुष होही ॥
 वृत्तिपरिसंख्या नित ब्रत ठानै ।
 रसपरित्यागी रस नहि जानै ॥५॥
 विविक्त सत्या थल दिढ होहै ।
 कायकलेश कष्ट विधि जोहै ।
 ये तो बाह्य तने षट जानो ।
 अब षट अंतर तप सुनि कानो ॥६॥
 ग्राछित लगै दोष कूँ टारै ।
 बिने बड़ोंकी नमन सु धारै ।
 वैयावृत गुरुको सुख ठानै ।
 सो स्वाध्याय बानि मुख आनै ॥७॥
 व्युतसर्ग काय त्याग विधि होई ।
 ध्यान धर्म मन चिंतै सोई ॥
 अब सुनि षट आवसिकी बातै ।
 ताते होय महा सुभदा तै ॥८॥
 सामायिक सबते समभावा ।
 स्तवन जिन-सिध्कौ थुति चावा ॥

[३५]

वंदन सो जिनकौ शिर नावै ।
प्रतिकर्मनतें पाप मिटावै ॥१॥

ग्रत्याख्यान त्याग सो जानो ।
कायोत्सर्ग तनत्याग बखानो ॥

अब सुनि पंच अचार सुभाई ।
तिन बल बहु जीवन शिव पाई ॥१०॥

ज्ञानाचार ज्ञान विधि ठानै ।
दरसन सो दरसन विधि आनै ॥

चारित चारु चारित विधि लावै ।
तपाचार तप रीति करावै ॥११॥

वीर्याचार पुरुषारथ जानौ ।
अब सुनि तीनो गुपति बखानौ ॥

मन वच तन वसि राखै सोई ।
गुपति नाम जानै भवि होई ॥१२॥

(दोहा)

इन छत्तिस गुन सहित जो, नमो सूर मन लाय ।
ताके गुन पावन निमित, भव भव होय सहाय ॥१३॥

ॐ हीं षट्क्रिंशदगुणसहिताऽचार्यपरमेष्ठिभ्यो महार्घ निर्वा० स्वाहा ।

(इति आचार्य पूजा समाप्त)

[३६]

उपाध्यायजीकी पूजा

(दोहा)

अंग पूर्व धारक मुनि नमो तास पद जान ।
ता फल अघ मिटि सुभ बनै लहै शुद्ध शिव थान ॥
ॐ हीं उपाध्यायपरमेष्ठिन् ! अत्रावतरावतर संवौषट् इति आह्नानम् ।
ॐ हीं उपाध्यायपरमेष्ठिन् ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ ठः ठः स्थापनम् ।
ॐ हीं उपाध्यायपरमेष्ठिन् ! अत्र मम सन्निहितो भव भव वषट् सन्निः ।

(सोरठा)

चौदह पूरब सार, एकादस अंग जुत सही ।
ये पच्चीस गुन धार, होय उपाध्या सो नमो ॥१॥
ॐ हीं पञ्चविंशतिगुणसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

ग्यारह अंगके अर्घ

(मरहठा छन्द)

आचारांग मैं इम वरनायौ सुनो भविक चित आनि ।
काज सकल ही करै जतनते महा शुद्ध उर जानि ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥२॥
ॐ हीं आचारांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सूत्र क्रतांग दूसरो अंग है तामैं इम व्याख्यान ।
धर्म तनी किरिया सब यामें भाखी है भगवान ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥३॥
ॐ हीं सूत्रकृतांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।
जानो तीजो अंग सथाना तामधि जीवके थान बताय ।
येक दोय आदिक उगनीसों चौसठ षट जिय ठाम सुपाय ॥

[३७]

या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥४॥

ॐ ह्रीं स्थानांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

है समवाया अँग चतुर्था यामधि वस्तु सकल सम गाय ।
धर्म अर्धम द्रव्य सम भाखे जगत जीव सम सम सिध भाय ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥५॥

ॐ ह्रीं समवायांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

अँग वाख्यापरज्ञाप्ति पंचमो तिसमें ऐसो कथन चलाय ।
अस्ती जीव नास्ती जानो येक अनेक सुवस्तु सुभाय ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥६॥

ॐ ह्रीं व्याख्याप्रज्ञस्यंगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

षष्ठम ज्ञात्रि कथा अँग जानौ तामहि सकल कथा व्याख्यान ।
चक्री कामदेव तीर्थकर इन आदिक पहुँचे शुभ थान ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥७॥

ॐ ह्रीं ज्ञातृधर्मकथांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जानि उपासिक अँग सप्तमो तामधि श्रावक कथन कहाय ।
एकादस पडिमा आदिक बहु किरिया तनै समूह बताय ॥
या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।
तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥८॥

ॐ ह्रीं उपासकाध्ययनांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

अंतकृतांग दशांग महा अँग अष्टम यामधि इम लिखिवाय ।
इक इक जिन वारै अंतहकृत दस दस केवल कथन चलाय ॥

[३८]

या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।

तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥९॥

ॐ हीं अंतःकृदशांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

अनुत्तरो उपपाद दसांग अंग तिस महि इक इक जिनकी बार ।

दस दस मुनि अति सह्यौ उपद्रव गये अनुत्तर इम लखि सार ॥

या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।

तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥९०॥

ॐ हीं अनुत्तरोपादिकदशांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

परसन-व्याकर्ण अंग विषै इम गई वस्तु इत्यादि बताय ।

जीवन मरन सुखदुखकी विधि सब परसन के भेद चलाय ॥

या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।

तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥९१॥

ॐ हीं प्रश्नव्याकरणांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सूत्र विपाक अंग एकादस तामहि कर्म विपाक बखानि ।

तीवर मंद भावते बाँधे सो रसदे इत्यादि मु जानि ।

या अँग रहस सकल ही पावै उपाध्याय है सोय ।

तिनके पद वसु द्रव्य थकी भवि पूजो मन वच जोय ॥९२॥

ॐ हीं विपाकसूत्रांगज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(इति एकादस अंग समाप्त)

चौदह पूर्वके अघ

(अडिल्ल छंद)

अब चौदह पूर्वकी कथा सुहावनी ।

तिन इह पाई रिद्धि जिनै अघ रज हनी ॥

इनके धारी उपाध्याय जग गुरु कहै ।

तिनके पद वसु द्रव्य थकी जजि अघ दहै ॥९३॥

ॐ हीं चतुर्दशपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा

[३९]

(गीता छन्द)

पूर्व है उत्पाद परथम कथन तामै इम सही ।
वस्तुके उत्पाद वय ध्रुव आदि महिमा अति लही ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजो मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥१४॥
ॐ हीं उत्पादपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व अग्रायन सु दूजो कथन नय दुरनय करै ।
तत्त्व द्रव्य पदार्थ के परमान जानै उर धरै ।
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजो मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥१५॥
ॐ हीं अग्रायणीपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व वीर्य प्रवाद तीजो कथन वीरजको चलै ।
आत्म वीर्य सुकाल खेतर ज्ञान चारित पर मिलै ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजो मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥१६॥
ॐ हीं वीर्यानुपवादपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

अस्ति नास्ति सुपूर्व चौथो सप्तभंग वखानिये ।
द्रव्य तत्त्व पदार्थके सब अस्ति वय विधि जानिये ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजो मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥१७॥
ॐ हीं अस्तिनास्तिपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व ज्ञानप्रवाद पंचम ज्ञान वसु लक्षन कहे ।
सब ज्ञान फल परमान इनको आदि सहु विधितैं लहै ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजो मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥१८॥
ॐ हीं ज्ञानप्रवादपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

[૪૦]

પૂર્વ સત્યપ્રવાદ ષષ્ઠમ ગુપ્ત વેદ બહાનિયે ।
સતિ અસત્ય અનેક વैન સુભેદ તાતે જાનિયે ॥
ઇન પૂર્વકે અર્થ ભાવ જાનૈ ઉપાધ્યાય સો જાનિયે ।
વસુ દ્રવ્યતૈં પદ જજો મન વચ ભક્તિ ઉર અતિ આનિયે ॥૧૯॥

૩૦ હોં સત્યપ્રવાદપૂર્વજ્ઞાનસહિતોપાધ્યાયપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

આત્મપ્રવાદ સુપૂર્વ સપ્તમ જીવ લક્ષન તંહ કહ્યૌ ।
જીય આયો જીવગો ઇન આદિ ઇસ પૂર્વ ઠહ્યૌ ॥
ઇન પૂર્વકે અર્થ ભાવ જાનૈ ઉપાધ્યાય સો જાનિયે ।
વસુ દ્રવ્યતૈં પદ જજો મન વચ ભક્તિ ઉર અતિ આનિયે ॥૨૦॥

૩૦ હોં આત્મપ્રવાદપૂર્વજ્ઞાનસહિતોપાધ્યાયપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

પૂર્વ કર્મપ્રવાદ તામધિ કર્મ કી સબ વિધિ કહી ।
લખિ સત્તા બંધ ઉદૈ સુ પરકતિ આદિ ઇનકો ફલ સહી ॥
ઇન પૂર્વકે અર્થ ભાવ જાનૈ ઉપાધ્યાય સો જાનિયે ।
વસુ દ્રવ્યતૈં પદ જજો મન વચ ભક્તિ ઉર અતિ આનિયે ॥૨૧॥

૩૦ હોં કર્મપ્રવાદપૂર્વજ્ઞાનસહિતોપાધ્યાયપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

પૂર્વ પ્રત્યાખ્યાન નવમો વસ્તુ ઇત્યાદિક કહી ।
અરુ દ્રવ્ય ક્ષેત્ર સુકાલ સંવર વાસ મત્યાદિક સહી ॥
ઇન પૂર્વકે અર્થ ભાવ જાનૈ ઉપાધ્યાય સો જાનિયે ।
વસુ દ્રવ્યતૈં પદ જજો મન વચ ભક્તિ ઉર અતિ આનિયે ॥૨૨॥

૩૦ હોં પ્રત્યાખ્યાનપૂર્વજ્ઞાનસહિતોપાધ્યાયપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

પૂર્વ હૈ વિદ્યાનુવાદ સુ અષ્ટ નિમિત્ત બહાનિયે ।
વિદ્યાસાધન રૂપ ફલ બલ આદિ રીતિ સુમાનિયે ॥
ઇન પૂર્વકે અર્થ ભાવ જાનૈ ઉપાધ્યાય સો જાનિયે ।
વસુ દ્રવ્યતૈં પદ જજો મન વચ ભક્તિ ઉર અતિ આનિયે ॥૨૩॥

૩૦ હોં વિદ્યાનુપ્રવાદપૂર્વજ્ઞાનસહિતોપાધ્યાયપરમેષ્ઠિભ્યોડર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

[४१]

पूर्व है कल्याणवाद सु तहाँ इस विधि वरनयो ।
कल्याण पांचो जिन तने जोतिष गमनको फल चयौ ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजों मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥२४॥

ॐ ह्रीं कल्याणवादपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व प्राणवाद माही मंत्र तंत्र सुविधि कही ।
फिरि वैद्य जोतिष भूत नासनकी सकल विधि है सही ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजों मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥२५॥

ॐ ह्रीं प्राणवादपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व क्रियाविसालके मधि गीत नृत्य छंद विधि कही ।
शास्त्र नय लंकार चौसठ कला तियकी तहाँ सही ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजों मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥२६॥

ॐ ह्रीं क्रियाविशालपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूर्व चर्म त्रिलोकबिंदु सुकथन तहै इम वरनयौ ।
उद्ध मध्य अधोलोकको सब दुख सुखा थल जिम चयौ ॥
इन पूर्वके अर्थ भाव जानै उपाध्याय सो जानिये ।
वसु द्रव्यतैं पद जजों मन वच भक्ति उर अति आनिये ॥२७॥

ॐ ह्रीं लोकबिंदुपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(पद्धरी छंद)

अंग एकदश अदभुत सुज्ञान, फिर पूर्व चौदह और जान ।
इनके गुन वेत्ता ते महंत, जिन उपाध्याय पूजों सुसंत ॥
ॐ ह्रीं एकादशांगचतुर्दशपूर्वज्ञानसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्व० स्वाहा ।

જયમાલા

(દોહા)

વીસ પંચ ગુન ધાર ગુરુ, ઉપાધ્યાય હિત દાય ।
તિન વંદે થુતિકે કિયે, મહા પુન્ય ઉપજાય ॥૧॥

(વેસરી છંદ)

આચારાંગ ભનૈ સુખદાઈ, સૂત્ર કૃતાંગ રહસ સવ પાઈ ॥
થાના અંગ સથાન બતાયે, સમવાયા અંગકે ગુન થાયે ॥૨॥

વ્યાખ્યા પ્રજ્ઞાપ્તિ અંગકો જાનૈ ।

જ્ઞાતૃકથાકો ભેદ બખાનૈ ॥

અંગ ઉપાસિક ધેનુ સુધાયૌ ।

અંગ કૃતાંગ દસાંગ સુઝાયૌ ॥૩॥

અનુત્તર પાદ દસાંગ સુજાનૌ ।

અંગ પ્રશ્નવ્યાકરણ બતાનૌ ॥

સૂત્ર વિપાક અંગ હિતકારી ।

તિનકી રહસિ લઈ ગુરુ સારી ॥૪॥

યહ એકાદશ અંગ તિન પાયે ।

ઉપાધ્યાય સો સવ મન ભાયે ॥

અબ પૂર્વ ચૌદહ સુન ભાઈ ।

પ્રથમ પૂર્વ ઉત્પાદ કહાઈ ॥૫॥

અગ્રાયન પૂર્બકૂં ધારૈ ।

વીર્યપ્રવાદ પૂર્વ અઘ જારૈ ॥

અસ્તિ-નાસ્તિ-પરવાદ સુજાનૌ ।

જ્ઞાનપ્રવાદ પંચમો માનો ॥૬॥

સત્યપ્રવાદ પૂર્વકો પાવૈ ।

આત્મપ્રવાદ પૂર્વ સમજાવૈ ॥

[४३]

कर्मप्रवाद पूर्व सुखकारो ।
 प्रत्याख्यान पूर्व को धारो ॥७॥

पूर्व विद्यानुवादको जानै ।
 पूर्व कल्याणवाद अघ हानै ॥

प्राणवाद पूर्व हरि पायौ ।
 पूर्व क्रियाविसाल उर जायौ ॥८॥

अंतिम लोक बिंदु है भाई ।
 ये चौदह पूर्व सुखदाई ॥

इनके धार उपाध्या होवै ।
 तिनके जजै सिवा सुर जोवै ॥९॥

(सोरठा)

इह पूर्व अंग धार, तिन जग पूजित पद लयौ ।
 सो करि है अघ छार, तिन पूजे जिनपद लहैं ॥

ॐ हीं पंचविंशतिगुणसहितोपाध्यायपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(इति उपाध्यायजीकी पूजा समाप्त)

[४४]

साधु महाराजकी पूजा

(दोहा)

बीस आठ गुन साधु कै, नमों तास कर जोर ।
ताके वंदे पाप सब, जाय सकल ढिं छोर ॥

ॐ हीं अष्टाविंशतिमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिन् ! अत्रावतरावतर संवौषट् आह्वानम् ।
ॐ हीं अष्टाविंशतिमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिन् ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ ठः ठः स्थापनम् ।
ॐ हीं अष्टाविंशतिमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिन् ! अत्र मम सन्निहितो भव भव वषट्
सन्निधिकरणम् ।

(चौपाई)

अष्टाविंसति गुण जुत होय ।
साध जिको जगके गुरु जोय ।
आत्म रंग राचे मुनिनाथ ।
पाऊँ इन पद भव भव साथ ॥१॥

ॐ हीं अष्टाविंशतिमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(गीता छंद)

तिरस थावर जीव सबही आप सम जानै सही ।
मन वचन तन जियको न दुःखदा सकल पै समता लही ॥
जो दुष्ट को निज काय पीडै तौ न कबहूँ दुःख करै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥२॥
ॐ हीं अहिंसामहाव्रतसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

तन जाय तौ नहि असत भाषत कहै सत वच सार जू ।
चवै सम्यक् बैन सोहू सूत्र के अनुसार जू ॥
तिस वचनको सुनि सकल प्राणी पाप मति अपनी हैर ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥३॥
ॐ हीं सत्यमहाव्रतसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[४५]

बिन दिये परको माल कबहूँ मन वचन छूवै नहीं ।
तन आपने हूँ तें सुविरकति दिये ते भोजन लही ॥
काय नगन फिरै उडंड सो जाचना बुधि ना करै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥४॥
ॐ ह्रीं अचौर्यमहाब्रतसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

नारि देव मनुष्य पशुकी मन वचन तन करि तजै ।
सो सीलधर होय बाल सम निरदोष अपनो पद सजै ॥
ते जगत तिय तजि मुक्तिनारी वरन को उद्यम करै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥५॥
ॐ ह्रीं ब्रह्मचर्यमहाब्रतसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जे तजै द्वै विधि परिग्रहकूँ बाह्यभ्यंतर जानिये ।
तिल मात्र पुद्रगल बंध सेती ममत की विधि भानिये ॥
जे रहे विमुख सुभाव तनतें सोहि समता उर धरै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥६॥

ॐ ह्रीं परिग्रहत्यागमहाब्रतसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।
चारि कर भू सोधते पद धरैं सुभ चित लायकै ।
जो बनै कारन जोर इत उत तो लखै नहिं भायकै ॥
त्रस जीव थावर सकल सेती भाव समता उर धरै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥७॥
ॐ ह्रीं ईर्यासमितिसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जो बोलि हैं बच सकल हितदा खेदको जिय ना लहै ।
जिनवैनभाषित समा भाषत पोरि समता जुत रहै ॥
तिन वचनको सुनि भव्य ग्रानी आपने अद्यकूँ हरै ।
ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥८॥
ॐ ह्रीं भाषासमितिसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[૪૬]

જે લહૈ અનજલ સોધિ સુભ ચિત એક ટક ઠાડે ભખૈ ।
નહિ સૈન અંગુરી નૈન મુખતે બોલ હૂ નાહી અખૈ ॥
ફિર દોષ ઘટચાલીસ ટાલૈ ઔર દૂષન બહુ ટરૈ ।
તે સાધુ પૂજોં અરઘ કર લે તાસ ફલ સુખ સંચરૈ ॥૧॥

૩૦ હીં એષણાસમિતિસહિતસાધુપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જે ધરેં વસ્તુ સંભાલ પૃથ્વી લેંય ભૂ તૈં જોયકૈ ।
પરમાદતૈં લેં ધરેં નાહી મહા સુભ ચિત હોયકે ॥
તિન માંહિ નાહિ પ્રમાદ રાખૈ લગે અગિલે અઘ હૈરૈ ।
તે સાધુ પૂજોં અરઘ કર લે તાસ ફલ સુખ સંચરૈ ॥૧૦॥

૩૦ હીં આદાનનિક્ષેપણસમિતિસહિતસાધુપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

મલ મૂત્ર ખેપૈ ઠામ લખિકૈ તિરસ થાવર પાલિયા ।
નિજ ભાવ મીતો કરમ રીતો ઔરકે અઘ ટાલિયા ॥
તિસ બનૈ રાજૈ આય જોગી વૈર જિય સબ પરિહરૈ ।
તે સાધુ પૂજોં અરઘ કર લે તાસ ફલ સુખ સંચરૈ ॥૧૧॥

૩૦ હીં વ્યુત્સર્ગસમિતિસહિતસાધુપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

જે હલો ભારી ઉસન સીતલ નરમ કરકસ જાનિયે ।
લૂંખો રુ ચિકનો આઠ લચ્છન ફરસ ઇંદ્રી માનિયે ॥
યા ફરસ ઇંદ્રી જગત જીત્યૌ તાસકું જે બસિ કરૈ ।
તે સાધુ પૂજોં અરઘ કર લે તાસ ફલ સુખ સંચરૈ ॥૧૨॥

૩૦ હીં સ્પર્શનિદ્રિયજયનિરતસાધુપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

મિષ્ટ ખાટો કઠુ કસાયલ ચિરપરો પાંચોં સહી ।
યે રસન ઇન્દ્રી વિષય જિયકો જકડિ કરિ વાંધો મહી ॥
રસન અક્ષિને જગત જીત્યૌ તાસકું જે વસિ કરૈ ।
તે સાધુ પૂજોં અરઘ કર લે તાસ ફલ સુખ સંચરૈ ॥૧૩॥

૩૦ હીં રસનેન્દ્રિયજયનિરતસાધુપરમેષ્ઠિભ્યોર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

[४७]

सुगंध अरु दुरगंध दो विधि गंध इन्द्री जानिये ।
 इन विषे वसि जिय होय रागी दोष उर महि आनिये ॥
 इन जीय जगके सकल जीते तासकुं जे वसि करै ।
 ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥१४॥
 ॐ हीं ब्राणेन्द्रियजयनिरतसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

पीत स्याम सुपेद सब सु सुरख यह पांचों कहे ।
 इनके वसि जिय देखि पुदगल राग दोषी चित लहै ॥
 ते विषे इन्द्री चक्षु वसि करि आप निरअंकुस फिरै ।
 ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥१५॥
 ॐ हीं चक्षुरिन्द्रियजयनिरतसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

सचित अचित सु मिश्र तीनों विषय श्रवन तने कहे ।
 सुभ सुने रागी असुभ सुनि कै दोष जुत उरमें भहे ॥
 जिन विषे श्रोत्तर आप बसि करि भाव विच समता धरै ।
 ते साधु पूजों अरघ कर ले तास फल सुख संचरै ॥१६॥
 ॐ हीं करणेन्द्रियजयनिरतसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(चाल जोगीरासा की)

समता भाव सकल जीवनतैं आप समा सब जानै ।
 संजम तप सुभ रहे भावना राग दोष नहि आनै ॥
 आरत रुद्र न भोग भूमही निरआकुल रस रीझै ।
 तिन साधन के तिन प्रति जुग पद पूजेतैं अघ सीझै ॥१७॥
 ॐ हीं सामायिकावश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

अरहंत सिद्धकी जो थुति कीजै भक्ति भाव उर आनी ।
 ताही रस आत्म रंग ल्यावै सो सतवन विधि जानी ॥
 सो मुनिया भी निसि दिन ठानै मन वच काय लगाई ।
 तिनके पद वसु द्रव्य थकी हूं पूजों इक चित्त लाई ॥१८॥
 ॐ हीं स्तवनाश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[४८]

मन वच तन अरहंत सिद्धकूँ कर धर सीस नमावै ।
सो वंदन विधि मुनि नित ठाने अगिले पाप खिपावै ॥
ऐसे साधुनके पद पंकज भक्ति भाव उर आनी ।
पूजन करहु दरव आठोंते अरघ तनी विधि ठानी ॥१९॥

ॐ ह्रीं वंदनावश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

दोष लगै मन वच तन कोई ताकु खय विधि काजै ।
सो ही रीति करै उर आनी अपनी सुधता साजै ॥
प्रतिकर्मनतैं भान शुद्ध करि आलोचन मन आनै ।
ते हूँ साधु नमो सुख काजै ता फल मो अघ भानै ॥२०॥

ॐ ह्रीं प्रतिक्रमणावश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

त्याग करै पर वस्तु सकत सम प्रत्याख्यान सुजानो ।
वो विधि असन रसादिक कोई इन आदिकको मानो ॥
नित प्रति या विधि करै सु सबही समता जुत चित ठानै ।
ते गुरु हूँ पूजों वसु द्रव्य लै शत्रु मित्र येक मानै ॥२१॥

ॐ ह्रीं प्रत्याख्यानावश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

तहँ थिति धार तहै जग पीहर ऐसो साहस धारै ।
जो सर ठाम छुड़ायो चाहत कष्ट बहुत विध पारै ॥
तो हूँ धीर तजै नहिं आसन आत्म रस लपटाये ।
ते हूँ साधु नमो जुत कर सिर मन वच सीस नमाये ॥२२॥

ॐ ह्रीं कायोत्सर्गावश्यकसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

(पद्धरी छन्द)

जो ऊँच नीच भू लखै न कोय ।
तृणपाहन खंड गिनै न कोय ॥
शुद्ध भूमि जीव बिन सैन लाय ।
ते साधु जजों उर हरष लाय ॥२३॥

ॐ ह्रीं भूमिशयनगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

[४९]

जे करै न तन आभरन सार ।

तन गंध लेप त्यागन सुधार ॥

इत्यादि काय ससरुष नाहि ।

ते मुनिवर बंदों हरष लाहि ॥२४॥

ॐ हीं मंजनत्यागमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

जे रहे नगन तन मात जात ।

तिन पै नहि तृन तुस वसन पात ॥

नभ ओढै भूतन तल विछाय ।

ते नमो साधु वसु द्रव्य लाय ॥२५॥

ॐ हीं वस्त्रत्यागगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

निज करतै निज शिर केस लेय ।

चित करुना करी उर धीर जेय ॥

तन शोभा तजि मन शुद्ध भाय ।

ते साधु नमो वसु द्रव्य लाय ॥२६॥

ॐ हीं कचलोचगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

(चौपाई)

येक बार लघु भोजन खाय ।

रस बिन तथा सहित रस पाय ॥

भरनो उदर ममत कछु नाहि ।

ते हूँ साधु जजों उमगाहि ॥२७॥

ॐ हीं एकभुक्तिगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

येक ठाम थिति भोजन करै ।

तन थिर काज राग बिन भरै ॥

मोक्ष पंथ साधन के काज ।

ते हूँ साधु जजों सिव राज ॥२८॥

ॐ हीं स्थितिभुक्तिगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्घं निर्वपामीति स्वाहा ।

[५०]

सूक्ष्म जीव दयाके काज ।
दंत धोवन त्यागै मुनिराज ॥
सकल जंतु बंधु सम जान ।
ते हूं साधु नमो अर्ध आन ॥२९॥

ॐ हीं दंतधोवनरहितगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

(चाल जोगीरासेकी)

पंच महाव्रत समिति पांच लखि इन्द्रि सब वसि आनै ।
आवसि षट भूसैन मंजन तजि वसन त्याग सुभ ठानै ॥
लोचन कच इक बार लघू अन एक टाम थिति काजै ।
दंत न धोवन बीस आठ इह साधु सुभग गुन साजै ॥३०॥

ॐ हीं अष्टाविंशतिमूलगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्योऽर्धं निर्वपामीति स्वाहा ।

साधुजीकी जयमाला

(दोहा)

बीस आठ गुन यह सकल, धरे मोक्षमग जान ।
तिनको सुनि व्याख्यान भवि धारत उपजै ज्ञान ॥१॥

(चाल-भरथरीकी)

ते गुरु पूजों भावसों, जे करुणा प्रतिपाल ।
आप तिरहिं पर तार्हीं, मुनि दीनदयाल ॥ ते गुरु० ॥
पंच महाव्रत आदरै पाचों समिति समेत ।
इन्द्री पांचों वसि करै षट आवसि हेत ॥ ते गुरु० ॥
भूमि शयन मंजन तजन पट त्यागी जान ।
कच लोचन लघू अन लहै अस थिति सुभ आन ॥ ते गुरु० ॥
दंत धोवन कहुं ना करै मुनि दीनदयाल ।
सब जिय रक्षक हित धनी सहु जग हितपाल ॥ ते गुरु० ॥

[५१]

सत्य महाब्रत जे धरें भाखें असति न वैन ।
 त्याग अदत्तादानको ब्रह्मचार सु चैन ॥ ते गुरु० ॥
 नगन वपू परिग्रह तजै चालै भूमि निहार ।
 खाय देखि धर लेय सो जोहूँ ठाम विचार ॥ ते गुरु० ॥
 मल मूत्रादिक त्याग है सो हू भूमि निहार ।
 इन्द्री पाँचो वसि करै विरक्त चित धार ॥ ते गुरु० ॥
 समरस इन्द्री वसि करै आठों विषय निवार ।
 रसनाके पांचों विषै त्यागै ममत प्रहार ॥ ते गुरु० ॥
 गंध तने दोऊ विषै जरे दुखदा जान ।
 पांच विषै नेतर तने जीतै सुभ चित आन ॥ ते गुरु० ॥
 करन विषै तीनों हैर अचित मिश्र सचित ।
 कठिन भूमि सोवन बनै सब जीव निमित्त ॥ ते गुरु० ॥
 मंजन विधि नहि तन विषै झलकै नस जाल ।
 वसन रहित तन सोहनो सुर पूज विसाल ॥ ते गुरु० ॥
 सिर मुख दाढी कच लुचैं बाधा लहै न कोय ।
 एक बार भोजन लघू निर दूषन सोय ॥ ते गुरु० ॥
 तन थिति सिव सुख कारनै आन काज न जान ।
 दंत न धोवें दयानिधि निज सम सब मान ॥ ते गुरु० ॥
 ऐसे बीस अरु आठ गुन धारी मुनि कोय ।
 तिन के पद वसु द्रव्यतैं पूजूँ मन वच होय ॥ ते गुरु० ॥

(सोरठा)

तन विरक्त सिव मिंत, जन्तु सकल रक्ष पाल हैं ।
 निज सुख धारक संत, पूजेतैं बहु सुख बढै ॥१५॥
 ॐ ह्रीं अष्टाविंशतिगुणसहितसाधुपरमेष्ठिभ्यः पूर्णार्घ्य निर्वपामीति स्वाहा ।

(इति साधु महाराजकी पूजा समाप्त)

समुच्चय जयमाला

(कवित्त छन्द)

जनमत दस दस केवल उपजे, चौदह देव करै थुति लाय ।
 अनंत चतुष्टय प्रातिहार्य वसु सब मिलि गुण छयालीस सुथाय ॥
 इनको धरै देव सो मोकों भौ भौ सरन होहु सुखदाय ।
 सुर नर हरि पूजत अरहंत पद अपनो आतम सुफल कराय ॥
 समंत णाण दंसण वीरज गुण सुहमत गुण अवगहन सुजान ।
 अगुरुलघु सप्तम गुण जानौ अष्टम अव्याबाध बखान ॥
 यह गुण आठ धरै बिन मूरति चेतन अंक सदा सुखदान ।
 ऐसे सिद्ध लोक सिर राजै तिन पद “टेक” नमो उर आन ॥
 दस लक्षन सुभ धर्म तनें हैं छादस भेद कहै तप सार ।
 षट् आवसि सुभ गुपति तीन लखि पांच भेद जानौ आचार ॥
 इह सुभ छत्तीसों गुण धारे आचारज सब जिय हितकार ।
 तिनके पद मन वचन काय सुध पूजों भवि सब ‘टेक’ निवार ॥
 एकादस अंग ज्ञान धरै उर तिनकी रहस सकल पहिचानै ।
 चौदह पूर्ख लही रिद्धि तिन करुना करि उपदेश बखानै ॥
 आप पढै शिष्यन पढ़वावै समता भाव राग पद भानै ।
 ऐसे गुणको धरै उपाध्याय तिन पद ‘टेक’ भजै सिव जानै ॥
 पंच महाव्रत समिति पांच गिन इन्द्री पांच करैं वसि धीर ।
 षट् आवस्य करैं नित ही मुनि ता करि पाप हरै वर वीर ॥
 भूमिसयन आदिक गुण सात जु और मिलावो इनके तीर ।
 अष्टाविंशति होय सकल मिलि इन धर साधु करै सिव सीर ॥
 येही पंच गुरु परमेष्ठी येही सकल हितू सुखकार ।
 येही मंगल दायक जगमैं येही करै भवोदधि पार ॥

[૫૩]

યેહી પાંચોં પંચમ ગતિ મય યે હી પંચ મુક્તિ કરતાર ।
ઇન્કે પદકો ભવ ભવ સરનોં માગો ઉર કી “ટેક” નિવાર ॥

(દોહા)

અરહંત સિધ આચારકે, પાઁય ઉપાધ્યા પાય ।
સાધુ સહિત પાંચોં ચરન, પૂજોં “ટેક” લગાય ॥
ॐ હીં પંચપરમેષ્ઠિભ્ય: પૂર્ણાર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા ।

(ઇતિ પંચપરમેષ્ઠિ-પૂજન વિધાન સમાસ)

સમુચ્ચય અર્ધ

(ગીતા છંદ)

મૈં દેવ શ્રી અર્હન્ત પૂજું, સિદ્ધ પૂજું ચાવસોં;
આચાર્ય શ્રી ઉવજ્ઞાય પૂજું, સાધુ પૂજું ભાવસોં ।
અર્હન્ત-ભાષિત વैન પૂજું, હૃદશાંગ રૂચે ગની;
પૂજું દિગંબર ગુરુચરન, શિવ હેત સવ આશા હની ।
સર્વજ્ઞભાષિત ધર્મ દશવિધિ દયામય પૂજું સદા;
જજિ ભાવના ષોડશ રતનત્રય જા વિના શિવ નહિં કદા ।
તૈલોક્યકે કૃત્રિમ અકૃત્રિમ વૈત્ય વૈત્યાલય જજું;
પન મેરુ નંદીશ્વર જિનાલય ખચર સુર પૂજિત ભજું ।
કૈલાસ શ્રી સમેદ શ્રી ગિરનાર ગિરિ પૂજું સદા;
ચંપાપુરી પાવાપુરી પુનિ ઔર તીરથ સર્વદા ।
ચૌબીસ શ્રી જિનરાજ પૂજું બીસ ક્ષેત્ર વિદેહકે;
નામાવલી ઇક સહસ વસુ જય હોય પતિ શિવગોહકે ।

(દોહા)

જલ ગંધાક્ષત પુષ્પ ચરુ, દીપ ધૂપ ફલ લાય;
સર્વ પૂજ્ય પદ પૂજહૂં, બહુ વિધ ભક્તિ બઢાય ।

[૫૪]

ॐ હીં શ્રી અહંત -સિદ્ધ-આચાર્ય-ઉપાધ્યાય-સર્વસાધુ; દેવ-શાખ-ગુરુ;
ઉત્તમક્ષમાદિ દશધર્મ; દર્શનવિશુદ્ધિઆદિ ષોડશભાવના; ત્રૈલોક્યસંબંધિ-કૃત્રિમ-
અકૃત્રિમ સમસ્ત ચૈત્ય-ચૈત્યાલય; પંચમેરુ-સંબંધિ-ચૈત્ય-ચૈત્યાલય; નંદીશ્વર-સંબંધિ-
જિન-જિનાલય; શ્રી કૈલાસ-સમ્પેદણિરિ-ગિરનારણિરિ-ચંપાપુરી-પાવાપુરી આદિ
નિર્વાણક્ષેત્ર; શુત્રંજય-ગજપંથા આદિ સિદ્ધક્ષેત્ર, અધ્યાત્મ-સાધનાતીર્થ સુવર્ણપુરી,
શ્રવણબેલગોળા આદિ અતિશયક્ષેત્ર; શ્રી ઋષભઆદિ ચતુર્વિંશતિ જિનેન્દ્રદેવ; શ્રી સીમધર
આદિ વિંશતિ જિનેન્દ્રદેવ; ઇત્યાદિ ત્રિલોકવર્તી-ત્રિકાલવર્તી સમસ્ત-પૂજ્યપદેભ્યો અનર્થ
પદપ્રાપ્તયે મહા અર્ધ નિર્વાપમીતિ સ્વાહા ।

પંચપરમેષ્ઠીકી આરતી

ઇહ વિધિ મંગલ આરતી કીજૈ,
પંચ પરમ પદ ભજ સુખ તીજૈ ॥ટેકા॥

પહલી આરતી શ્રી જિનરાજા,
ભવદ્વધિ પાર ઉતાર જિહાજા ॥ ઇહ વિધિ૦॥

દૂસરી આરતી સિદ્ધન કેરી,
સુમરન કરત મિટૈ ભવફેરી ॥ ઇહ વિધિ૦॥

તીજી આરતી સુર-મુનીન્દ્રા,
જનમ-મરન દુખ દૂર કરિંદા ॥ ઇહ વિધિ૦ ॥

ચૌથી આરતી શ્રી ઉવજાયા,
દર્શન દેખત પાપ પલાયા ॥ ઇહ વિધિ૦ ॥

પાંચમિ આરતી સાધુ તિહારી,
કુપતિ-વિનાશન શિવ-અધિકારી ॥ ઇહ વિધિ૦ ॥

છ્યારી આરતી શ્રી જિનવાની,
'ધ્યાનત' સુરગ-મુક્તિ સુખદાની ॥ ઇહ વિધિ૦ ॥

[૫૫]

શાંતિપાઠ

શાંતિનાથ મુખ શશિ ઉનહારી, શીલગુણવ્રતસંયમધારી;
લખન એક સૌ આઠ વિરાજૈ, નિરખત નયન કમલદલ લાજૈ ।
પંચમ ચક્રવર્તિ પદધારી, સોલમ તીર્થકર સુખકારી;
ઇન્દ્ર નરેન્દ્ર પૂજ્ય જિનનાયક, નમોં શાંતિહિત શાંતિવિધાયક ।
દિવ્ય વિટપ પુહુપનકી વરષા, દુન્દુભિ આસન વાળી સરસા;
છત્ર ચમર ભામંડલ ભારી, યે તુવ પ્રાતિહાર્ય મનહારી ।
શાંતિ જિનેશ શાંતિ સુખદાઈ, જગતપૂજ્ય પૂજોં શિર નાઈ;
પરમ શાંતિ દીજૈ હમ સબકો, પણે તિને પુનિ ચાર સંઘકો ।

(વસંતતિલકા)

પૂજોં જિને મુકૃટ હાર કિરીટ લાકે,
ઇન્દ્રાદિ દેવ અરુ પૂજ્ય પદાબ જાકે;
સો શાંતિનાથ વરવંશ જગત્પ્રદીપ,
મેરે લિયે કરાહિ શાંતિ સદા અનૂપ ।

(ઇન્દ્રવજા)

સંપૂજકોંકો પ્રતિપાલકોંકો, યતીનકો ઔ યતિનાયકોંકો;
રાજા પ્રજા રાષ્ટ્ર સુદેશ કો લે, કીજે સુખી હે જિન શાંતિકો દે ।

(સાધરા છંદ)

હોવૈ સારી પ્રજાકો સુખ બલયુત હો ધર્મધારી નરેશા,
હોવૈ વર્ષા સમૈ પૈ તિલભર ન રહૈ વ્યાધિયોંકા અન્દેશા;
હોવૈ ચોરી ન જારી સુસમય વરતૈ હો ન દુષ્કાલ મારી,
સારે હી દેશ ધારેં જિનવર વૃષકો જો સદા સૌખ્યકારી ।

(દોહા)

ઘાતિકર્મ જિન નાશ કરિ, પાયો કેવલરાજ;
શાંતિ કરો સવ જગતમે, વૃષભાદિક જિનરાજ ।

(मन्दाक्रान्ता)

शास्त्रोंका हो पठन सुखदा, लाभ सत्संगतीका,
सदृष्टों का सुजस कहके, दोष ढांकूँ सभीका;
बोलूँ प्यारे वचन हितके, आपका रूप ध्याऊँ,
तौलौं सेऊँ चरण जिनके मोक्ष जौलौं न पाऊँ।

(आर्या)

तव पद मेरे हियमें, मम हिय तेरे पुनीत चरणोंमें;
तबलौं लीन रहों प्रभु, जबलौं पाया न मुक्ति-पद मैंने।
अक्षर पद मात्रासे, दूषित जो कछु कहा गया मुझसे;
क्षमा करो प्रभु सो सब, करुणा करि पुनि छुडाहु भवदुःखसे।
हे जगबन्धु जिनेश्वर, पाऊँ तव चरण शरण बलिहारी;
मरण-समाधि सुदुर्लभ, कर्मांका क्षय सुबोध सुखकारी।

॥ परिपुष्टांजलिं क्षिपेत् ॥

(अहों नववार णमोकार मंत्रों जाप जपवो.)

विसर्जन

ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि शास्त्रोक्तं न कृतं मया;
तत्सर्वं पूर्णमेवास्तु त्वयसादाज्ञिनेश्वर ॥१॥
आहानं नैव जानामि नैव जानामि पूजनं;
विसर्जनं न जानामि क्षमस्व परमेश्वर ॥२॥
मंत्रहीनं क्रियाहीनं द्रव्यहीनं तथैव च
तत्सर्वं क्षम्यतां देव रक्ष रक्ष जिनेश्वर ॥३॥
मंगलं भगवान् वीरो मंगलं गौतमो गणी;
मंगलं कुंदकुंदार्यो जैनधर्मोऽस्तु मंगलम् ॥४॥
सर्वमंगल मांगल्यं, सर्वकल्याणकारकं;
प्रधानं सर्वधर्माणां, जैनं जयतु शासनम् ॥५॥